

Wilhelm Röpke

(*1899 Schwarmstedt (Žemutinė Saksonija)
– †1966 Ženeva)

Wilhelm Röpke buvo vienas iš Vokietijos rinkos ekonomikos pradininkų. Drauge su savo bendražygiais Walter Eucken, Franz Böhm, Alexander Rüstow po karo sukūrė „Socialinės rinkos ekonomikos“ modelį, kurį praktikoje įgyvendino bendramintis Ludwig Erhard (pokario laikmečio Ekonomikos ministras). W. Röpke tarptautiniu mastu buvo vadinamas „didžiuoju austrų ekonomistu.“

Rinkos ekonomikos šalininkai Vokietijoje buvo vadinami neoliberalais arba ordoliberalais. W. Röpke yra pasakęs: „Aš kovuju už ekonomiką, valdomą laisvų kainų ir laisvų rinkų (...) tai vienintelis ekonomikos modelis, suderinamas su asmens laisve.“ W. Röpke savo drąsa bei priešinimusi nacionalsocialistams ir bet kokios rūšies kolektyvizmui, savo taiklia sudėtingų to laikmečio ekonominių ir socialinių krizių analize ir gebėjimu numatyti tolimesnes pasekmes yra išskirtinės asmenybės pavyzdys. Dar 1930 m., prieš Reichstago rinkimus, jis perspėjo: „Tie, kurie rugsėjo 14 dieną balsuos už nacionalsocialistus, vėliau tegu nesako, kad nežinojo apie galimas pasekmes. Jie turi suprasti, kad balsuoja ne už tvarką, o už chaosą, ne už kūrimą, o už destruktiją, (...) už vidaus ir išorės karą“. W. Röpke buvo puikus prekybos ekspertas, išsamiai išanalizavęs ciklo teoriją bei L. von Mises, E. R. von Böhm-Bawerk ir F. A. von Hayek pinigų ir kapitalo teorijas. Dar prieš pasirodant garsiajam J. M. Keynes veikalui „Bendroji užimtumo, palūkanų ir pinigų teorija“ (1936), W. Röpke, kaip Brauns komisijos patarėjas (1930-1931), Vokietijos Vyriausybei pasiūlė praktinių būdų, kaip įveikti depresiją ir nedarbą. Dėl savo bekompromisinio priešinimosi naciams, 1933 m. jis buvo priverstas išvykti į Istanbulą, o iš

ten - 1937 m. į Ženevos Tarptautinių studijų institutą. Kancleriui Konrad H. J. Adenauer žinoma W. Röpke gera reputacija padėjo jo bendražygiui Ludwig Erhard pasiekti, kad ne socialistų ar kitų partijų, bet būtent jo bendraminčių sukurtas Vokietijos Rinkos ekonomikos modelis būtų įgyvendintas.

Wilhelm Röpke ruošė diplomatinį kelią Vokietijos grįžimui į tarptautinę areną. W. Röpke, kaip vienas iš tarptautinės organizacijos Mont Pelerin Society steigėjų (1947) ir laisvos rinkos propaguotojų, buvo įsitikinęs, kad laisvė, taika ir turtai yra geriausiai pasiekiami laisvose rinkose konkurencijos sąlygomis, teisinėje valstybėje, įtvirtinus privačią nuosavybę, stabilią valiutą ir Šveicarijos modelio federalinę sistemą – juk čia tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu, nors ir apsupti įvairių kultūrų ir religijų, žmonės drauge gyvena taikiai laisvės ir asmeninės atsakomybės socialinėje sistemoje.

Literatūra:

Wilhelm Röpke, Is the German Policy the Right One? (Evidence for Chancellor Adenauer 1950), in: Standard Texts on the Social Market Economy, Gustav Fischer, New York 1982.

Wilhelm Röpke, International Order and Economic Integration, Dordrecht, Holland 1959.

Internetinė svetainė: www.mises.org/roepke

Šaltinis:

Friedrich Naumann Institutas
http://www.fnst-freiheit.org/webcom/show_article.php/_c-1144/_lkm-1091/i.html

Parengė Horst Werner